K Ö P G U I D E
STAFFORDSHIRE BULLTERRIER

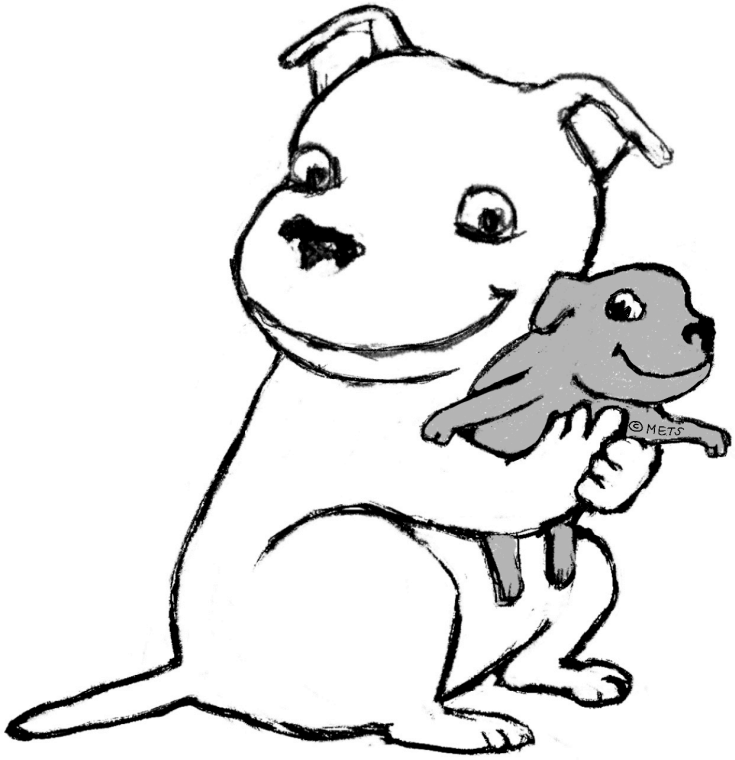

En kortfattad översikt för dig som står inför ditt livs bästa beslut - att skaffa staff!

SJÄLVKLART! UPPFÖDARE INOM SVENSKA KENNELKLUBBEN

Vi följer Svenska Kennelklubbens regler och värnar om våra hundar och hundköpare.

Läs mer på skk.se/sjalvklart

SVENSKA STAFFORDSHIRE BULL TERRIER KLUBBEN

Uppdaterad 210829

Läs igenom RAS

RAS är en förkortning för *Rasspecifik AvelsStrategi*, och är ett dokument som alla SKK-raser har. Innan du somnar för att det låter urtrist, så ge det en chans! Dokumentet fastställer avelsstrategier som uppfödarna skall avla efter, för att få en friskare ras mentalt och fysiskt. Innehållet uppdateras och förnyas av rasklubben femte år. Som valpköpare hittar du mycket matnyttig information i RAS, här får du både en historisk sammanfattning samt en nulägesbeskrivning av bland annat rasens hälsotillstånd serverad.
Som en gratislunch.
Varsågod.

Gör din research om rasen

På www.ssbtk.se hittar du massa faktaspäckad information om rasen, länkar till fördjupande läsning, den senaste forskningen osv. Vi rekommenderar särskilt avsnittet om Hälsa, där rasens vanliga sjukdomar tas upp, samt 500-analysen som är en sammanfattande beskrivning av rasens mentalitet utifrån 500 BPH-beskrivna staffar.
Våra rasmontrar på de stora utställningarna MyDog och Stora Stockholm är välbesökta och ett lysande tillfälle för dig som vill klappa, känna, klämma på och bli tvångshånglad av glada staffar.

Engstaff, irländsk staff, arbetande staff?

Rasen är inte uppdelad i olika varianter, utan det finns bara en staffordshire bull terrier och en rasstandard. Att fråga efter "engelsk staffordshire" i en facebookgrupp för staffefrälsta, är således ett bra sätt att göra sig ovän med alla.
Alla uppfödare håller inte på med utställning, men oavsett inriktning på aveln är man ålagd att avla efter rasstandarden. En sund fysik är viktig, även om hunden "bara" är tänkt som familjehund/sällskap.
Staffar är ofta fenor på olika hundsporter, de är glada, lättlärda och älskar att träna. Du behöver således inte leta efter en staff med "arbetande" linjer. Om du är intresserad av en viss gren, kan det förstås vara en fördel med en uppfödare som själv är aktiv inom samma sport.

Missa inte Gränna!

Den stora Rasspecialen i Gränna varje sommar lockar staffeälskare över hela Skandinavien, och är ett måste att besöka! Ta med dig familjen på utflykt, träffa massor av staffar med mattar och hussar som kan berätta om rasen, knyt kontakter med uppfödare osv. Precis i anslutning till utställningsområdet finns en stor vackert belägen camping, alldeles vid Vänern, med både uppställningsplats för husvagnar och stugor att hyra. Här är en härlig film från Gränna som verkligen fångar den speciella stämningen:
https://www.youtube.com/watch?v=CFslVieIvKE&t=1s

Hitta uppfödare

I uppfödarlistan på www.ssbtk.se hittar du uppfödare som är medlemmar i rasklubben. Som medlem i rasklubben är man ålagd att avla i enlighet med RAS, att välja staff från en rasklubbsansluten uppfödare är därmed en kvalitetssäkring och självklart vill du stötta en engagerad uppfödare som är dedikerad i sitt avelsarbete. Precis som du självklart källsorterar, köper majblommor och sitter på tåg och väntar ut ett signalfel i Hallsberg istället för att flyga.

Tålamod är en fiskares bästa vän

Rasen är mycket populär och de flesta uppfödare har långa väntelistor på valpar, med eller utan coronapandemi. Var därför ute i god tid med ditt valpköp, och räkna med 1-2 års planering och kötid. Vi vet att det är svårt, men gör inget ogenomtänkt spontanköp bara för att det passar att skaffa hund precis under semestern, tänk på att du väljer en livskamrat som ska vara en kär familjemedlem i åtskilliga år framåt. Genom att planera och göra ordentlig research inför ditt valpköp ökar du förutsättningarna för att du skall få en livet förgyllt av en fysiskt och mentalt sund staffe.

Lägg krut på ditt friarbrev (annars kanske uppfödaren swipear vänster)

Uppfödarna får många förfrågningar från valpintressenter, eftersom rasen är så populär. Lägg därför ner lite tid på att skriva en presentation om dig själv, så att uppfödaren får ett gott intryck och känner att du är seriöst intresserad av just den planerade parningen osv. Skriv inga romaner, men beskriv i korthet varför du fastnat för rasen, vad du söker i en kommande hund, hur din/er livssituation ser ut, vart hunden kommer vistas om dagarna när familjen är på jobb/skola, vad ni tänkt "använda" hunden till - aktiv familjehund, utställning, utbilda till vårdhund, intresse för att tävla/träna hundsportgrenar etc.

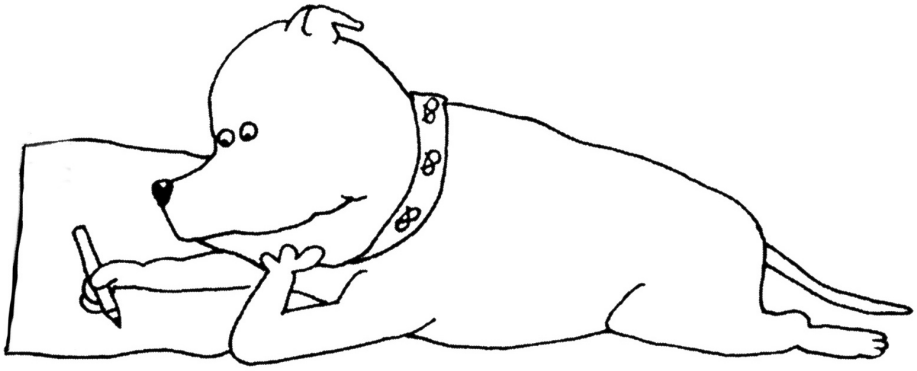

Bli en instagramstalker

De flesta uppfödare är numera aktiva på instagram och facebook med antingen gilla-sidor eller grupper där du kan ansöka om att gå med. Uppfödarna har ofta långa listor på valpintressenter och behöver därför inte marknadsföra sin uppfödning nämnvärt - därför kan man ibland få vänta länge på svar, och det är inte alltid som hemsidor etc uppdateras med planerade kullar, eftersom de ofta är fulltecknade långt innan.

Har rasklubben någon valphänvisning?

Tyvärr har rasklubben ingen valphänvisning pga bristande efterfrågan, se ovan. Av samma orsak annonseras inga valpkullar ut på ssbtk.se.

Gör allting by the book

På Svenska Kennelklubbens webbplats Köpa Hund www.kopahund.se finns all viktig information kring ditt hundköp - vilka lagar och regler som gäller, avtal osv. Acceptera aldrig andra avtal än SKKs egna, t.ex. hemmasnickrade fodervärdsavtal.

Betala inte mer för blå

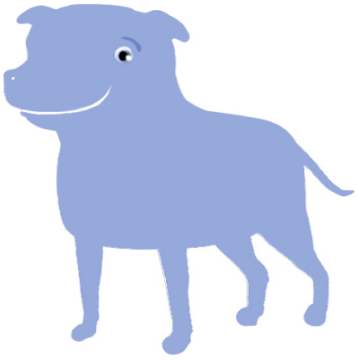

Blå har de senaste åren blivit en trendfärg, och marknadsförs ofta som ovanlig - vilket inte är sant. I rasens hemland är 95 % av de registrerade staffarna blå (!)
Tyvärr ser vi mycket oseriös avel, när det kommer till blå staffar, antagligen för att de är så eftertraktade och oseriösa uppfödare ser en chans att tjäna pengar. Det finns valpfabriker utomlands som prånglar ut blå staffevalpar, efter helt otestade föräldrar och många gånger till hutlösa summor. Ställ inte mindre krav på föräldradjuren till din kommande valp, bara för att den har en speciell färg.

Vad kostar en staffe?

2021 ligger riktpriset kring 16-20 000:- för en staffevalp.

Det som finns men inte syns - allergier och demodex

Rasen är tyvärr drabbad av immunologiska sjukdomar i stor utsträckning, framförallt allergier. Då dessa diagnoser inte registreras officiellt någonstans så är det viktigt att uppfödaren har utvärderat sina valpkullar ordentligt så att hen har koll på i vilken utsträckning immunologiska sjukdomar förekommer i släktbilden. Om uppfödaren säger att hen bara har fött upp friska hundar, bör du dra öronen åt dig. Helt friska linjer existerar inte (inom någon ras!), nedärvningen av dessa sjukdomar är multifaktoriell och gör därför avelsarbetet komplext. Uppfödaren ska följa riktlinjerna i RAS när det gäller bekämpandet av allergier och demodex, de är forskningsmässigt förankrade.

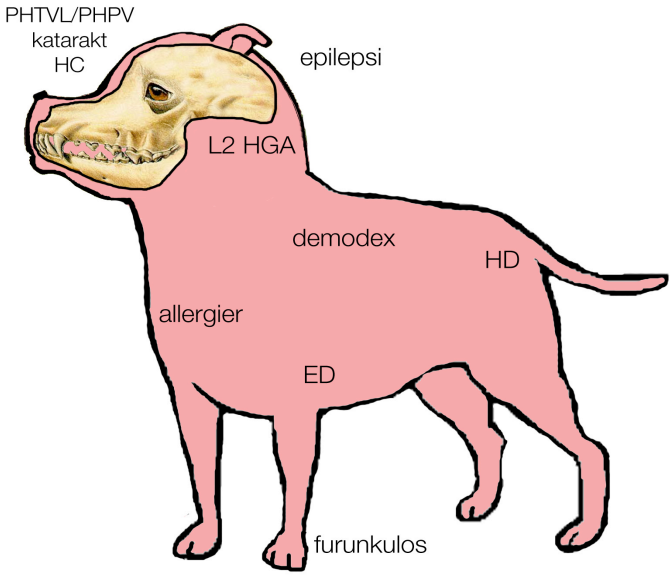

Vilka hälsotester skall jag kräva av föräldradjuren till min valp?

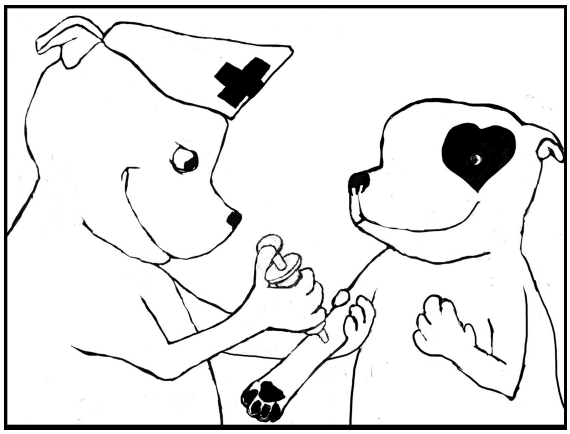

Vi rekommenderar att föräldradjuren är röntgade för *HD* och *ED,* är *ögonlysta*, *mentalbeskrivna* med antingen *BPH* eller *MH*, samt har känd dokumenterad status för *L2Hga* och *HC*. Läs mer om hälsotesterna i RAS och under Hälso-avsnittet på hemsidan för detaljerad information.

Ledröntgen - föräldrarna bör ha röntgade armbågar och höfter. I utlandet är röntgen inte lika vanligt, så utländska avelsdjur är i regel inte röntgade. Om uppfödaren använt en oröntgad hane, bör tiken ha god egen ledstatus. *HD/ED-index* för en kombination bör ligga på eller över 100, index beräknas automatiskt i provparningsverktyget i Avelsdata. En del uppfödare använder *pennhipröntgen* av höfterna, det är en röntgenmetod där man mäter glapp i leden och registreras inte hos SKK. Pennhip kan vara värdefullt som komplement till en "vanlig" ledröntgen, men ersätter inte denna.

Patella - patellaluxation förekommer i rasen, men i liten utsträckning. Att undersöka patella är därför mindre viktigt i jämförelse med höfter och armbågar.

Ögon - avelsdjur bör vara ögonlysta i vuxen ålder, då vissa allvarliga ögonsjukdomar debuterar först efter några år.

Hjärta - hjärtsjukdomar förekommer sporadiskt i rasen, det finns bland annat en form av DCM som är ärftlig. Rutinmässig undersökning av hjärta rekommenderas ej inför avel i dagsläget.

Rygg - fusionskota mellan L5-SI kan förekomma, men är ej vanligt. Rutinmässig röntgen av rygg inför avel behövs ej.

BPH - Beteende och Personlighetsbeskrivning Hund är den mentalbeskrivning som rekommenderas för vår ras. Avelsdjur bör ha genomgått BPH och gärna flera av kullsyskonen, så att man får en bättre helhetsbild. Båda föräldrarna bör vara mentalbeskrivna, men mentalbeskrivningar är inte vanligt utomlands så t.ex. om en utländsk hane använts bör tiken ha god egen mentalitet.

MH - den gamla klassiska mentalbeskrivningen, ursprungligen framtagen för bruksraser, görs fortfarande och är likvärdig med BPH, se ovan.

Se upp med social osäkerhet och rädslor

Den senaste 500-analysen (analys av resultatet från 500 BPH-beskrivna staffar, BPH är en förkortning för Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund) visar att social osäkerhet och rädslor förkommer i allt större utsträckning hos rasen. Detta resultat går stick i stäv med hur rasens mentalitet beskrivs i rasstandarden; "bold, fearless och totally reliable", och något som bekymrar rasklubben.
Granska föräldradjurens BPH (eller MH) och fråga uppfödaren hur hen resonerat när hen valde just den planerade kombinationen. Vill du ha hjälp att tolka MH eller BPH-diagram kan du kontakta UK på avel.ssbtk@gmail.com så guidar vi dig i hur diagrammen skall avläsas.

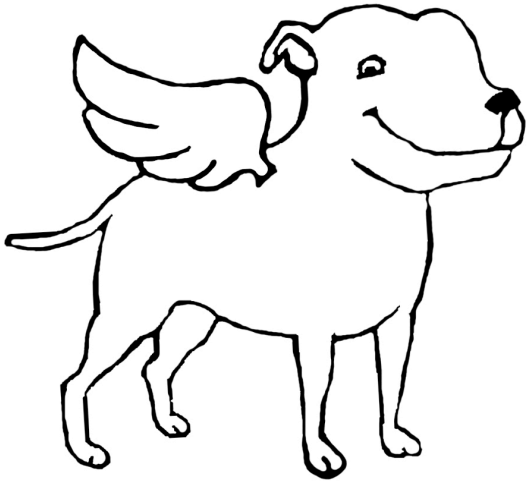

"Never trust a bulldog not to fight"

Avslutningsvis - glöm inte rasens ursprung som kamphund. Dessa egenskaper kan inte avlas bort, trots att rasen inte använts i hundkamp på flera decennier. Det ligger ett stort ansvar på dig som hundägare till en kraftfull ras som staffordshire bullterrier.

Könsbunden aggressivitet är vanligt, och vuxna staffar går i regel inte ihop med andra hundar utanför primärflocken som vuxna, dvs efter 3-4 års ålder. Detta kan skapa problem om man har trängande behov av att släppa sin hund i allmänna hundrastgårdar, eller behöver ha hunden på hunddagis där de skall umgås flockvis i begränsade utrymmen.

En mentalt sund staff ignorerar som regel främmande hundar och låter sig inte lätt provoceras, men om den blir regelrätt utmanad kan den svara upp blixtsnabbt. Det gäller därför att läsa sin hund, ha en god allmänlydnad och kommunikation, och inte utsätta den för situationer där den känner sig pressad eller utmanad.

Fler än en staff - vilket kön bör jag välja?

Staffar är beroendeframkallande och man nöjer sig sällan med en, när man väl blivit frälst. Allt är naturligtvis individuellt, men chanserna att hundarna går ihop genom hela livet ökar om du väljer en av varje kön, dvs tik + hane. Nackdelen är att du då måste separera dem när tiken löper, vilket hon gör livet ut. Låt den första hunden bli vuxen, dvs 3-4 år, innan du köper nästa hund. Två intakta tikar, speciellt om de ligger nära varann i ålder, kan slåss på liv och död och problemet avhjälps sällan av kastrering. Hanarnas aggressivitet är mer hormonstyrd, så två kastrerade hanar går i regel ihop.

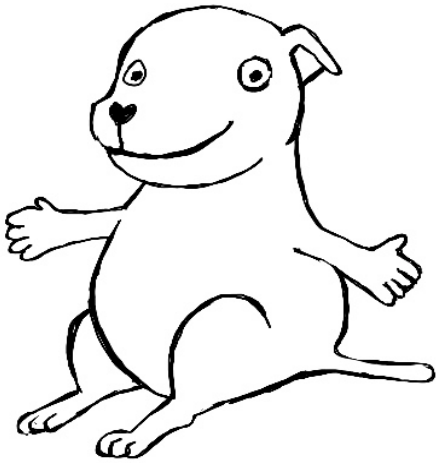

Har du frågor kring ditt valpköp?

Du är alltid välkommen att kontakta någon i rasklubben för råd och stöd. Att fråga andra staffeägare och valpköpare som köpt från kenneln du är intresserad av ger ofta bra information. När det gäller avelsfrågor är det Uppfödarkommittén du kontaktar i första hand, maila till avel.ssbtk@gmail.com.

Vänligen observera att UK inte uttalar sig om enskilda uppfödare i positiv/negativ riktning, utan ger enbart generella råd. Medlemmarna i kommittén har tystnadsplikt.